

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรม คนส่วนมากใช้การฟัง ไม่ชอบการอ่าน เพราะการอ่านเราต้องใช้
คุณพิณิจ แต่การฟังๆ มันฟัง เห็นใหม่ พระกรรมฐาน สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติสำคัญที่สุดคือการ
ฟังเทศน์ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จ พระสำเร็จที่
หนึ่ง ๕๐๐-๖๐๐ คำว่าสำเร็จไง มันสงสัย มันลังเลสงสัย มันกำลังใคร่ครวญอยู่ ถ้ามีคนชี้แนะ มีคน
ชักจูง มีคนชักนำไป แต่คนชักนำนั้นต้องเป็นคนชักนำที่ถูกต้อง คนชักนำที่ถูกต้องชักนำสิ่งที่เรา
คาดไม่ถึง เราคาดไม่ถึง

เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์ว่าการที่วัดเจติยฺหหลวง สมเด็จพระมหาวิรวงศ์ท่านบอกเลย หลวงปู่
มั่นท่านเทศน์เรื่องใกล้ๆ ราวนี้แหละ เรื่องชีวิตประจำวันราวนี้แหละ เรื่องกิเลสตัณหาความ
ทะยานอยากในหัวใจราวนี้แหละ เรื่องที่มันหมักหมมในใจ แต่เรามองข้ามไปหมดเลย เพราะ
อะไร เพราะมันเป็นเรา ถ้าเราคิดนี้ถูกหมด ถ้าคนอื่นคิดผิดหมด แต่ถ้าเราผิดถูกหมด เรื่องของเรา
นี่แหละ แต่มันไม่มีใครสามารถชี้แนะได้ พ่อแม่สอนลูก ลูกมันก็ต่อต้าน พ่อแม่สอนลูก ลูกจะบอก
ว่าพ่อแม่จู้บ่นมากเกินไป จู้บ่นมากเกินไป เวลามันโตขึ้นมาไปสอนลูกมันซ้ารอยเลย เพราะอะไร
เพราะมันเป็นไปตามวัยไง

เป็นไปตามวัยก็เหมือนหัวใจ หัวใจคนที่อ่อนแอ หัวใจที่วุฒิภาวะมันอ่อนด้อย มันเข้าใจ
สิ่งใดไม่ได้เลย แต่หัวใจนี้มันเติบโตขึ้นมา มันซุ่มซ่ามๆ ซุ่มซ่ามๆ คนก็ไปศึกษาเล่าเรียน
เขาไปหาคนคอยชี้แนะๆ นั้นเขาหาทำไมล่ะ เพราะเราคาดไม่ถึง เราคาดไม่ได้ไง เราคาดไม่ถึง คาด
ไม่ได้ เวลาฟังธรรมๆ มันถึงสำคัญซะใหม่ แต่สมัยปัจจุบันนี้โลกเจริญ โลกเจริญ องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการอยู่ ๒๐๐ กว่าปี สังกายนาคครั้งที่ ๑ สังกายนาคครั้งที่ ๒ ถึงจะได้
ธรรมจตุรวิมา จตุรวิมาเพราะมันมีไบลาน มีการจารไบลานแล้ว พอมีการจารไบลานสมัย
โบราณ แต่ในสมัยปัจจุบันนี้โลกเจริญ โลกเจริญ มีสำนักพิมพ์มีต่างๆ ขึ้นมา เราก็พิมพ์เป็น
ตำรับตำราขึ้นมา เทศน์ว่าการนะ

หลวงตาท่านพูดประจำ สมัยหลวงปู่มั่นท่านเสียค่ายมาก เพราะสมัยหลวงปู่มั่นท่านไม่มี เทป หลวงปู่มั่นท่านนิพพานไปแล้ว ท่านถึงบอกว่าท่านเห็นเทปครั้งแรกในงานศพหลวงปู่มั่นที่ วัดป่าสุทธาวาส เครื่องอย่างกับตู้เย็นเลย นี่สมัยเทปโบราณ แต่ถ้าสมัยก่อนถ้ามีเทปไว้ล่ะ เราจะ ได้ยินเสียงหลวงปู่มั่น นี่โลกมันยังไม่เจริญ ทีนี้โลกเจริญแล้วเราก็อาศัยโลกๆ การเจริญแบบนี้ มันก็เจริญทางโลก การเจริญทางวิชาการ เพราะทางวิชาการแล้วทำให้สะดวก มีการศึกษาเล่า เรียนง่ายขึ้น ทุกอย่างง่ายขึ้น ง่ายขึ้นมันก็เป็นประโยชน์ เพราะง่ายขึ้น เวลาศึกษาแล้วมันจะเกิด ปัญหา การอ่านทำให้คนมีปัญหา การอ่านทำให้คนมีการใคร่ครวญ สิ่งใดที่หลงลืมแล้วทบทวน ได้ๆ มันเป็นประโยชน์ตรงนี้ไง มันเป็นประโยชน์บ้าง แต่จริงๆ แล้วเราศึกษาขนาดไหน เรา ศึกษาขนาดไหนมันก็ย้อนเข้ามาที่ใจเรานั้นล่ะ ถ้าใจเรา เรากรองเอา เรากรองเอาคุณงามความดี ของเรา ถ้าคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีของเรา เราจะพัฒนาของเราขึ้นมา หัวใจมันจะ เติบโตขึ้นมา ถ้าเราไม่กรองเอา มันซ้ำซากอยู่อย่างนั้นแหละ

คนชั่ว ทำความชั่วง่าย ทำความดียาก คนดี ทำความดีง่าย ทำความชั่วยาก คนเรามันเกิด มาโดยธาตุๆ เขามีมุมมองอย่างนั้น เขามีความเห็นอย่างนั้น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าปรารภนารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ ถ้ารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ มันก็ต้องรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ทั้งหมดเลย สิ ทำไมเทศนาว่าการ มันมีลัทธิต่างๆ มีการต่อต้าน มีความไม่เห็นด้วย เพราะอะไร เพราะเวลา มาฟังองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการอย่างนี้ โลกมันก็สูญสิ้นนะสิ คนก็เป็นพระอรหันต์กันหมดเลย แล้วมันจะมีมนุษย์ตกอยู่ในโลกนี้เลย หรือ” นี่เวลาเขาต่อต้าน เขาต่อต้านอย่างนั้น แล้วมันเป็นจริงไหมล่ะ

คูศีล ๕ สิ ศีล ๕ เวลาใครจะขอศีล ๕ บอกว่า ขอศีล ๔ ข้อที่ ๕ ขอไว้ก่อน มันยังขอ แบ่งปันเลย มันยังมีความคิดอย่างนั้น ปรารภนารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ มันสมบัติสาธารณะ สมบัติกลาง สมบัติกลางทางวิชาการ นี่สมบัติกลาง สมบัติสาธารณะ เราใช้ร่วมกันๆ ใครมีความจำเป็นต้อง ใช้ เราก็ใช้สมบัติสาธารณะ ถนนหนทาง สาธารณูปโภคทำมาเพื่อประชาชน

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สมบัติกลาง สมบัติกลาง วางไว้ วางธรรมวินัยนี้ไว้ เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา คือ สัจธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ธรรมขึ้นมาเป็นรัตนะ ๒ คือมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับมีพระธรรม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ สมบัติสาธารณะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีสมบัติความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว เพราะมีความรู้จริง มีความเห็นจริง มีองค์ความรู้แล้ว ถึงได้วางสมบัติสาธารณะได้ ถ้าคนไม่มีความรู้ จะไปทำสมบัติสาธารณะได้อย่างไร ถนนหนทาง ไม่มีวิชาการ ไม่มีเทคโนโลยี จะสร้างถนนขึ้นมาได้ไหม มันสร้างขึ้นมาไม่ได้ ถนนนี้เขาเอาไว้ให้รถวิ่ง แต่กรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ให้หัวใจมันก้าวเดิน ให้หัวใจวิ่ง ให้หัวใจมีที่พึ่งอาศัย เทศน์ว่าการความจริงอันนี้ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมขึ้นมา เป็นสงฆ์องค์แรกของโลก มีรัตนตรัยขึ้นมาเป็นที่พึ่งที่อาศัยของเรา

สิ่งที่เป็นสาธารณะๆ ต้องมีความรู้จริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ คำว่า “รู้สัตว์ขันธ์สัตว์” คือวางธรรมและวินัยนี้ไว้เป็นสมบัติสาธารณะ คำว่า “สมบัติสาธารณะ” คือทฤษฎี คือวิธีการ แต่ความจริงๆ ความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีความจริงอันนั้น จะพยากรณ์ จะแก้ไขพระสมัยพุทธกาลที่มีปัญหาเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าเป็นการพึ่งธรรมๆ พึ่งธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครแสดงก็แล้วแต่ก็เป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในสมัยพุทธกาลนี้ สิ่งนี้มันเป็นการเคารพบูชาใจ คุณิ เวลาหลวงตาท่านตรัสรู้ธรรม ท่านบรรลุธรรม กราบแล้วกราบเล่าๆ มันซาบซึ้ง คนถ้ามันรู้จริงเห็นจริงมันจะยิ่งซาบซึ้งเข้าไปใหญ่ เพราะอะไร เพราะกว่าจะรู้จริงเห็นจริงมันต้องปากกัศติณธิบ มันต้องขวนขวายขึ้นมา ขวนขวายขึ้นมาด้วยกิริยา ด้วยการกระทำของหัวใจนะ

แล้วหัวใจมันหลอกมันหลอน มันปลิ้นมันปล่อน คุณิ ไปรู้ไปเห็นอะไร ความเห็นนั้นเห็นจริงไหม? จริง แต่มันเป็นความจริงหรือเปล่า เห็นนะเห็นจริง แต่กิเลสมันเป็นอนุสัย มันนอนมา มันปนเปื้อนไปด้วยทั้งนั้นแหละ นี่ความเห็นของเรามันไม่จริงใจ สิ่งที่ไม่จริงขึ้นมา เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะแก้ จะแก้อย่างไร ถ้าจะแก้อย่างไร แก้ให้เราเห็นจริง แก้ให้เราเห็นจริงก็ทำซ้ำๆ เวลาทำซ้ำๆ ทำซ้ำๆ มันจะเกิดความชำนาญการ มันจะเห็นความบกพร่องของแต่ละครั้งแต่ละคราว การกระทำมันทำได้ แต่มันไม่สมบูรณ์ มันทำได้ แต่มันไม่เรียบร้อยพอ มันทำได้ๆ

คนทำไม่ได้เลยมันก็ล้มลุกคลุกคลานนะ พอคนทำกันได้ขึ้นมา ทำได้ๆ ทำได้แบบโลกไถดทั้งคปทาน มันปล่อยชั่วคราวๆ เพราะมันยังมีเศษส่วน มันยังมีส่วนเหลืออยู่ไง ถ้ามีส่วนเหลืออยู่เราจะทำอย่างไรให้มันสิ้นสุดกระบวนการของมันไป คนรู้มันจะรู้อย่างนี้

ถ้าคนไม่รู้ขึ้นมา คุณติ พระหลายองค์มากที่บอกว่าเขามีความรู้ๆ เวลาคนจะถามปัญหาขึ้นมา เขาจะยกเข้าไปสู่อริยสัจ ยกเข้าไปสู่ตำรา ยกเข้าไปสู่ทฤษฎีเลยว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้อย่างนั้น แล้วเอ็งสอนอย่างไรละ เอ็งสอนอย่างไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น ใช้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้อย่างนั้น แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นมาแล้วเราคิดซัด เราคิดซัด เราไปไม่ถูก ก็ต้องบอกวิธีการสิ ถ้าคนทำได้จริง เพราะมันต้องมีความรู้จริง ถ้าคนรู้ไม่จริง คนดีทำดี ทำแต่คุณงามความดี คนดีทำความดีได้ง่าย ทำความชั่วได้ยาก ถ้าคนชั่ว คนชั่วมันก็ทำความชั่วได้ง่าย ทำดีได้ยาก แล้วอยู่ท่ามกลาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชั้นสัตว์ก็บอกว่า ก็ต้องรู้ไปหมดเลย ขนไปเลย หมดชมพุกว๊ว ขนไปหมดเลย แต่มันคือมันดิ่ง เพราะอะไร เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราชี้ทางเท่านั้นนะ เพราะเราประพฤติปฏิบัติ มันต้องอยู่ในหัวใจของเรา

หัวใจของเรา น้ำใจ น้ำใจมันเห็นคุณเห็นโทษ เห็นคุณ เห็นคุณงามความดีของเรา เห็นคุณในการเสียสละ เห็นคุณในการนั่งสมาธิภาวนา เติบงกรรม เพื่อตัดแปลงหัวใจของเรา เวลาหัวใจของเรามัน โคนศีล สมาธิ ปัญญาของเราเข้าไปขัดเกลา เข้าไปตัดแปลง

ทุกข์ทางโลกก็เป็นทุกข์อันหนึ่งนะ เวลาทุกข์ทางโลกก็ทุกข์ประจำธาตุขันธ์ ทุกข์ที่มันมีอยู่โดยธรรมชาติ ทุกคนมีเหมือนกัน แต่ทำความเพียรๆ ความเพียรก็เป็นความทุกข์อันหนึ่งนะ แต่เราพอใจ ความทุกข์เพราะอะไร ความทุกข์เพราะตะบะธรรม ตะบะธรรมมันแผดเผา คุณติ ความร้อนที่มันแผดเผาสิ่งใด มันเผาทำลายไปทั้งนั้นแหละ ตะบะธรรมมันเผากิเลส มันไม่ทำลายได้อย่างไร มันก็ต้องมีการทำลาย ทำลายอย่างไร

ทำลายเป็นบวก ไม่ใช่ทำลายเป็นลบ เพราะทำลายอวิชชา ทำลายความสกปรกโสโครกในหัวใจ ถ้ามันทำลายอย่างนั้นมันต้องมีสติปัญญา มันต้องดูแลรักษา ถ้ามันดูแลรักษา ทั่วๆ ที่มันทุกข์ด้วย ทุกข์นี้เพื่อจะพ้นทุกข์ไง เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา ใครมันไม่ทุกข์ มันทำงาน งานถือว่าการทำงาน งานทางโลกเขาต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ ต้องมาชวนขวยของเขา ใ้องานของเรา

งานจะรื้อค้น งานจะแก้ไขของเรา ถ้ามันมีจริงอย่างนี้ เราทำความจริงของเราขึ้นมา มีกิจจัญญาน
สังจัญญาน มันมีกิจจัญญาน มีการกระทำขึ้นมา ถ้าไม่มีการกระทำขึ้นมา มันโดยธรรมชาติ คำว่า
“ธรรมชาติ” พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดของเรามันเกิดจากจิต มันก็ธรรมชาติ คนเราเกิดมามีธาตุ ๔ และ
ขันธ ๕ ธาตุ ๔ คือร่างกายนี้ ขันธ ๕ คือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ คือความรู้สึกนึกคิด
นั่นแหละ แล้วมันมีใจอีกตัวหนึ่ง ใจตัวพลังงาน ถ้าไม่มีตัวพลังงานแล้วมันจะมีขันธ ๕ มาจาก
ไหน ขันธ ๕ มันเป็นเปลือกใจ เปลือกมันห่อหุ้มผลไม้นั้นมา ผลไม้นั้นมันต้องมีเปลือก มันถึงจะ
รักษาผลไม้นั้นเอาไว้เพื่อเป็นความสด เพื่อความไม่เน่าเสียของมัน

นี่ก็เหมือนกัน มันมีขันธ ๕ มันมีความรู้สึกนึกคิดขึ้นมา เวลาความรู้สึกนึกคิดนี้มันเป็น
หัวใจๆ ความจริงถ้าจิตมันสงบเข้ามา สงบเข้ามามันปล่อยมาหมดนะ อธิปนาสมาธิ สักแต่ารู้
เวลามันสักแต่รู้ มันนิ่งของมันอยู่ มันละเอียดลึกซึ้ง มันคิดไม่ได้เลย แต่เวลามันคลายตัว
ออกมา ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อธิปนาสมาธิ ถ้าอุปจาระมันยังรู้ได้ พิจารณาได้ มันเป็นปัญญา
ได้ แต่เวลาเข้าไปอธิปนาสมาธิ มันสักแต่รู้ๆ พลังงานเฉยๆ นี่แค่สมาธิ คนทำสมาธิได้มันก็
เห็นแล้ว มันก็รู้เห็นแล้วว่าความเป็นจริงมันเป็นอย่างไร แต่ถ้ามันรู้เห็นแล้ว มันคลายตัวออก
มาแล้ว เอ๊ะ! เราทำสมาธิแล้วนี่กว่านิพพาน เวลานิพพานมันคลายตัวออกมาแล้ว นิพพานทำไม
มันเป็นอย่างนี้ ทำไมอารมณ์ความรู้สึกยังเหมือนเดิมอย่างนี้ เพราะอะไร เพราะมันเป็นแค่สมาธิ
ไง

แล้วถ้าทำอย่างไรจะยกขึ้นสู่วิปัสสนาละ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้าไม่มีพลังงานนี้มัน
วิปัสสนาไม่ได้ มันวิปัสสนาไม่ได้ หมายความว่า มันเป็นความคิดเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา สรรพ
สิ่งเป็นเรา ปัญญาเป็นเรา เรามีความรู้ เรามีความเข้าใจ มันเป็นเราไปหมดเลย มันเกิดจินตนาการ
มันก็ว่าง มันก็เว้งว่าง มันก็เว้งว่างไป ฤทธิพิพรเขาทำได้มากกว่านี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเทศน์ว่าการชฎิล ๓ พี่น้อง เขาบูชาไฟๆ เขามีฤทธิ์มีเดชของเขา แต่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า โทสัคคินา โมหัคคินา โทสะเป็นของร้อน ความโลภเป็นของร้อน
ความโกรธเป็นของร้อน ความหลงเป็นของร้อน ร้อนมันแผดมันเผา เปรียบเทียบขึ้นมา เพราะ
คนมันภาวนาอยู่ คนมันบูชาไฟ เขาภาวนาของเขา แต่เขาไม่คนขึ้นมา ไม่มีคนบอกใจ เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเทศน์ว่าการ กระแส ใจมันย้อนกลับมา เป็นพระอรหันต์หมด
เลย

แต่เดิมเขาสำคัญคนๆ ว่าเป็น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก พยายามให้อุบาย ให้เขาได้เข้าใจ ไม่เข้าใจ สุกท้ายแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดจริงๆ เลย “ขอไม่ใช่ พระอรหันต์ ไม่ใช่” คอตกลเลย

ฟังธรรมๆ ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านมีองค์ความรู้ องค์ความรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัย จะรู้สัตว์ขนสัตว์ มันต้องมีองค์ความรู้จริง มันต้องมีการกระทำจริง มันต้องมีความรู้อันนั้นมันถึงคอยชี้ให้ได้ ถ้าไม่มีความรู้จริง ความรู้จำไป ความรู้จำ สมบัติสาธารณะไป ทางวิชาการ สาธารณูปโภคที่ไว้เป็นสมบัติสาธารณะให้เราใช้สอยเพื่อประโยชน์ แล้วถ้าคนที่เขาทำธุรกิจการค้าต่างๆ เขาต้องใช้ถนนหนทางนั้น เขาก็ได้ประโยชน์มาก โอ้เราจะปีหนึ่งก็หนหนึ่ง เดินทางรอบหนึ่ง ใครใช้มากใครใช้น้อย ใครทำเพื่อประโยชน์ได้มากได้น้อย

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเรา ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครทำมาก ใครทำน้อยไป ถ้าใครทำน้อย มันก็เป็นประโยชน์กับคนทำนั้นนะ ถ้าคนทำน้อยก็เป็นเรื่องของเขา นี่มันเป็นประโยชน์กับคนทำนั้นเอง แต่ทางโลกบอกมันวุ่นวาย มันวุ่นวาย อ้าว! ถ้าไม่มีการกระทำ ไม่มีกิจจญาณ ไม่มีกิจจญาณ ไม่มีความจริง มันจะมีผลมาจากไหนล่ะ มันต้องมีความจริง สิ มันต้องมีความจริงมันถึงเป็นความจริง

คูสิ อาหารมาตั้งสำหรับ มีพราหมณ์ พราหมณ์ไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เขาเป็นคนที่อายุมาก พราหมณ์เขาถือว่าอายุเขามากกว่า ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อายุยังหนุ่มๆ อยู่ ทำไมไม่เคารพบูชาเขา เขามาต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาล เลย เสร็จแล้วเขาก็กลับ ก่อนจะกลับ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “พราหมณ์ ถ้าพราหมณ์เอาอาหารสำหรับนั้นไปให้ผู้อื่น ผู้อื่นเขาไม่รับ อาหารสำหรับนั้นเป็นของใคร”

“ก็เป็นของผู้ที่ถือมาไง”

“พราหมณ์ เธอพูดสิ่งใดก็แล้วแต่ ตถาคตไม่รับ ที่เขามาต่อว่า เธอเอากลับไป”

คำติคำชมทั้งหมดเป็นของพราหมณ์ พราหมณ์ไปต่อว่า นี่ไง ภาชนะที่มีอาหาร ถ้าเราไม่รับ ไม่ได้กิน ไม่ได้ใช้สอย มันเป็นของใคร? ก็ของเขา เขาเอามา เขากลับคืนไป ไม่รับๆ

นี่ก็เหมือนกัน ของต่อหน้าเรา เราจะรับหรือไม่รับ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสะอาดหรือไม่สะอาด นี่ไง ถ้าเราจะใช้สอยประโยชน์กับเรา เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา

ถ้าประโยชน์กับเราได้ มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา ประโยชน์ก็มีกิจ ญาณ สัจญาณ มีการกระทำนี้ไง มันต้องมีการกระทำขึ้นมา กระทำเพื่ออะไร? กระทำเพื่อหัวใจ เข้มแข็ง มีอำนาจวาสนาบารมี มันจะคัดแยกของมันว่าสิ่งใดควรและไม่ควร

ถ้าควรสิ่งใด เราทำแต่สิ่งควรของเรา สิ่งที่ไม่ดีๆ เวลาสิ่งที่ไม่ดี โดยทฤษฎีมานะมันก็ฝืน ทฤษฎีมานะจะเอาชนะคะคานกัน มันก็ทำของมันไป กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน มันกระทำ มันเป็นคนทำ แล้วจะไปโทษใครล่ะ ถึงที่สุดแล้วก็โทษองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ทำบุญ แล้วไม่ได้บุญ ทำอะไรก็ได้ไม่ได้ผลประโยชน์”

ใครเป็นคนทำ ก็เอ็งทำอย่างนั้น ทำเพราะอะไร ทำเพราะอวิชา เพราะความไม่รู้เท่า ทำเพราะทฤษฎีมานะ ทำเพราะความเห็นแก่ตัว แต่ถ้าเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เรามีศรัทธามีความเชื่อ เราทำด้วยความใสสะอาดของเรา ปฏิภาณ เราทำของเราด้วยน้ำใสใจจริงของเรา ทำบุญต้องได้บุญ ทำบุญของเรา บุญคืออะไร บุญคือการเสียสละ บุญคือความโล่งโล่งในใจ บุญคือสิ่งที่ไม่มีความตะจิตตะขวงใจ บุญคือไม่มีความเครียดบีบคั้นหัวใจ บุญ บุญมันอยู่ที่นี้

บุญมันอยู่ที่ไหน ถ้าบุญอยู่ที่นี้ ใจนี้มันสำคัญ ถ้าทำอย่างนั้นได้ ถ้ามันประพฤติปฏิบัติมา มันก็จะมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาขึ้นไป แล้วถ้ามันมีมรรค คูมรรคมันหมุนขึ้นมา ปัญญาหมุน ธรรมจักรมันหมุน

คูตี ธรรมจักร เราเชิดชูบูชาว่าธรรมจักรๆ แต่เราไม่เห็นธรรมจักรที่มันมีชีวิต ธรรมจักรที่มันเคลื่อนไป ธรรมจักรที่มันบดบีบกิเลสในหัวใจของคน พญามารๆ ครอบครวัของมาร ต้องมี พญามาร ลูกของมาร พ่อของมาร หลานของมาร เหลนของมาร แล้วจักร ธรรมจักรเป็นญาณหยั่งรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัย แล้วเราพยายามสร้างของเรา ทำของเราขึ้นมา ธรรมจักรที่มันเคลื่อนมันหมุน มันบดขยี้พญามาร ครอบครวัของมาร เคยเห็นไหม เคยรู้ไหม ถ้ามันเคยรู้เห็นขึ้นมา นี้ไง กิจจญาณ สัจจญาณที่เป็นความจริงในหัวใจ ทำเพื่อเรา ฟังธรรมๆ นะ ฟังธรรมเพื่อเหตุนี้

เรามาถวายทานเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย อันนี้เป็นวัตถุ แต่ถึงที่สุดแล้วมันก็ต้องให้ธรรม เป็นทานๆ ให้ธรรมคือให้สัจจะให้ความจริงอันนี้ สัจจะความจริงอันนี้ขึ้นมาอยู่ที่การประพฤติ ปฏิบัติของเรา ถ้าเราปฏิบัติจริงได้จริง ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เราจะมีความสุขความ

รุ่มเย็นของเราละ ถ้ามีความสุขความรุ่มเย็น เราจะชื่นชมๆ จะอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ หัวใจเรารุ่มเย็น
ของเรา ถ้ารุ่มเย็นของเรา เรามีคุณธรรมในใจของเรา อันนี้สำคัญ เพราะมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์นี้
เป็นอริยทรัพย์ มนุษย์มีสติมีปัญญา มนุษย์แสวงหาทางโลกก็ได้โลก มนุษย์แสวงหาทางธรรมก็ได้
ได้ธรรม มนุษย์ถ้าประพฤติปฏิบัติได้มีคุณธรรมในหัวใจ เทวดา อินทร์ พรหมมาฟังเทศน์หลวง
ปู่มัน มาฟังเทศน์มนุษย์เอวัง